

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí(ho) práce Posudek oponenta/ky

Autor(ka) práce

Příjmení a jméno: Jílková Kristýna

Název práce: Sémiotická analýza komunikace značky Victoria's Secret

Autor(ka) posudku

Příjmení a jméno: Podzimek Jan

Pracoviště: IKSŽ FSV UK

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.2	Technika práce	☒	☐	☐	☐	☐
1.3	Struktura práce	☒	☐	☐	☐	☐

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

-

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňujte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	D
2.2	Schopnost kriticky vyhodnotit prostudovanou literaturu a aplikovat ji	D
2.3	Úroveň zpracování materiálu, resp. zvládnutí techniky empirického výzkumu	E
2.4	Schopnost sestavit a použít soubor metod přiměřený cíli	D
2.5	Původnost práce, přínos práce k rozvoji oboru	D

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

2.1 Práce stojí na jedné zásadní knize (Mytologie R. Barthes), která rozvíjí pojetí sémiotiky F. de Saussura. Autorka bez bližšího vysvětlení zapojuje příliš mnoho dalších konceptů, které jsou podloženy buď zdroji, jež nejsou primární (S. Hall přes McQuailla), nebo populárněvědními zdroji (archetypy od Markové a Pearsonové), případně nejsou podloženy žádnými zdroji (především terminologie ohledně figur a tropů). Místo úvodů do sémiotiky by bylo vhodnější citovat přímo Saussura.

2.2 Autorka dobře pochopila Barthesovu koncepci mýtů, interpretace ostatních sémiotiků je však výrazně problematičtější (Saussure, Peirce). Z hlediska aplikace je Peirce nevyužit, vyskytuje se jen v teoretické části, zato v praktické části je řada termínů, které nejsou v teoretické části ošetřeny a kterým schází opora v literatuře (tropy a figury, stereotyp, narativ, částečně archetyp).

2.3 Výzkum 7 vzorků autorka rozdělila vždy do 3 částí: denotace, konotace a mýtus. Denotace je pouhý popis toho, co se v daném videu dělo, konotace v podstatě totéž (což samozřejmě neodpovídá náplni pojmů). Jedině oddíl Mýtus je zpracován tak, že v podstatě odpovídá Barthesovské analýze mýtů, a obsahuje i zajímavé postřehy. Práci by prospělo, kdyby vzorky nebyly prezentovány jeden po druhém, ale jako shrnutí všech dohromady.

2.4 Z hlediska metody má autorka v analýze bohužel několik zásadních problémů: 1. zavádí zvláštní a nedostatečně vysvětlené dělení na primární a sekundární znaky, přičemž mezi sekundární znaky uvádí úhel kamery, který lze vnímat jako znak jen za zvláštních předpokladů, jež neobjasňuje (navíc tak otevírá téma

filmové sémiotiky, které nemá ošetřené žádným zdrojem); 2. pracuje s pojmem "binární opozice", ovšem nikoli v saussureovském smyslu, ale jen ve smyslu běžných protikladů, na což neupozorňuje (i když dochází k zajímavým pozorováním). Z hlediska přiměřenosti se zároveň autorka nechala možná až příliš rozptýlovat otázkou intence tvůrců a účinku na příjemce, které stojí mimo možnosti sémiotické analýzy obsahů. (Ze S. Halla vplynulo jen konstatování, že to někdo může vnímat opozičně; i to, do jaké míry autoři reklam pracují se stereotypy a archetypy vědomě či ne, je takto neprokazatelné.)

2.5 Téma práce není příliš původní, ať pokud jde o módu a média (přímo o Victoria's Secret je v naší databázi 161 prací, což není až tak málo, uvážíme-li, že jde jen o jednu firmu), nebo téma žen (a moci či bezmoci), tak ani o barthesovskou analýzu. Přestože autorka pochopila koncept mýtu správně a nabízí některé zajímavé postřehy z dané oblasti, celková práce je natolik nepřesná, že ji nelze doporučit dalším studentům v rámci rozvoje tématu.

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte písmeno na škále A – B – C – D – E – F (A=nejlepší, F= nevyhovující)

		Hodnocení známkou
3.1	Logičnost struktury práce, podloženost závěrů	D
3.2	Zvládnutí terminologie oboru	D
3.3	Funkčnost, úroveň, přiměřenost poznámkového aparátu	B
3.4	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejaté bez udání zdroje, hodnotte písmenem F. Pokud v textu zjistíte přejaté pasáže vydávané autorem neoprávněně za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem/kou bylo zahájeno disciplinární řízení.)	B
3.5	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte písmenem F)	B
3.6	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava	A

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

3.1 Struktura práce je logická na úrovni osnovy, při bližším pohledu však vidíme několik problémů. Především to, že teoretická část obsahuje pasáže, které jsou zbytečné, zejména Peirce, ale i Morrisovu trichotomii. Navíc jsou tyto koncepty vykládány ze sekundárních zdrojů a (tedy) nepřesně. Naopak zde chybí vysvětlení řady pojmů, se kterými se pracuje v praktické části (viz výše). Autorka zároveň věnovala málo pozornosti tématu denotace a konotace, na kterém pak staví část analýzy - což má pak bohužel výrazný negativní dopad, protože v analýzách pak oddíl Konotace působí často jako pouhé opakování oddílu Denotace, a je-li na některé prvky kladen specifický důraz, nevíme, podle jakého klíče. Oddíl Konotace je plný doměnek o tom, jak by dané prvky "mohly" působit; tyto doměny ale nemají příliš pevný základ - a vlastně ani nemohou, protože sémiotická analýza by se měla ptát jinak.

3.2 Terminologie byla v této práci poměrně problematická. Barthes měla autorka bez chyby, i když jeho pojmy v analýze paradoxně nepoužívala (forma, koncept mýtu, signifikace). Problém je v tom, že mnohé pojmy vůbec nedefinuje. Dále také v tom, jak je spojuje, protože při rozboru mýtů začne najednou mluvit o archetypech a stereotypy, aniž by řekla, jaký mají k mýtu vztah. Některé definice jsou nepřesné či zavádějící ("konotace", "interakce", "příslušníci nižší třídy"), zvláště problematické je pak zmíněné dělení na primární a sekundární znaky. Autorka nedrží jednotnou terminologii (osamocený "designát") a zavedené výrazy (u Saussura a Peirce mluvíme o bilaterálním a unilaterálním modelu, ne o dyadickém a triadickém). Podobně problematická jsou i některá tvrzení (totiž: langue a parole nejsou "přístupy"; Peirce není zakladatel lingvistiky, ale "jen" sémiotiky).

3.3 Odkazy 74-77 mají asi odkazovat na Mytologie R. Barthes, všechny však znějí "tamtéž", čímž odkazují k předchozímu zdroji.

3.4 Z hlediska odkazů bych doporučil odkazy vnořené v textu namísto poznámek pod čarou.

3.5 Jazyková úroveň je velmi dobrá, jen těchto pár poznámek: 1. píšeme "30" místo "30ti", 2. ctíme český slovosled: tj. "Andílci Victoria's Secret" místo "Victoria's Secret Andílci", "reklama během Super Bowlu" místo "Super Bowl reklama", 3. přechylujeme: "Janet Jacksonová" místo "Janet Jackson", 4. pojem "interpretant" je neživotný, tj. "bez interpretantu", ne "interpretanta".

3.6 -

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost tématu a závěrů apod.)

Vlastní téma Barthesových mýtů autorce sedí, a kdyby analýzy obsahovaly jen oddíl Mýtus a teorie se omezila jen na Barthes a Saussura, výsledek by byl mnohem lepší. To, co autorka předkládá, jsou ve většině případů

opravdu barthesovské mýty. V kombinaci s postřehy ohledně protikladů ("binárních opozic", jak píše autorka) nabízí pozorování, která sice nejsou překvapivá (byznys pro ženy (de)formovaný mužským pohledem), ale jsou platná. (Oceňuji také, že autorka zohlednila texty písní v hudebním podbarvení.)

Zbytek práce ovšem bohužel nenabízí nic - oddíly Denotace a Konotace jsou popisy dění ve videích, ale ne analýza. Teoretická část obsahuje zbytečnosti a postrádá podstatné definice. Autorka se rozkročila příliš široce - skutečnost, že jde o propagační videa, ji zjevně posunula příliš k úvahám o záměrech tvůrců a účincích na příjemce, následkem čehož pak nebyl obsah zpracován dostatečně hloubkově a systematicky (např. z hlediska figur a tropů). Oblasti (zbytečně) přidané i poněkud opomenuté pak všechny utrpěly tím, že nedostaly náležitý podklad v literatuře, a následně pak nebyla ošetřena jejich terminologie.

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	Jaký je vztah archetypu a mýtu?
5.2	Jaká je role kamery (vliv úhlu, detail, polodetail apod.) ve vztahu k reprezentaci objektu skrze masová média? Je úhel kamery sám o sobě znakem? V jakém případě by to tak šlo vnímat?
5.3	
5.4	

6. NAVRHOVANÉ CELKOVÉ HODNICENÍ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

A (výborně) B C D E F (nedoporučuji k obhajobě)

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum: 7. 6. 2018

Podpis: .....

Hotový posudek vytiskněte, podepište a odevzdejte ve dvou kopiích na sekretariát příslušné katedry. Posudek nahrajte do SISu ve formátu PDF, nebo jej zašlete sekretářce příslušné katedry, která jej do SISu nahraje v zastoupení. Nevkládejte do SISu naskenované posudky s podpisem. V SISu musí být posudek bez podpisu.